

FAKE NEWS

Cílem textu je zlepšit kritické myšlení v oblasti mezinárodního trestního práva, zejména v reakci na nepravdivé a nepřesné informace, které se šíří prostřednictvím médií.

Níže uvedený text obsahuje 3 typy tvrzení či údajů:

- 1) Nepravdivé;
- 2) Zavádějící či nepřesné;
- 3) Pravdivé.

Prosím rozlište mezi nimi na základě kritického čtení textu a event. vyhledání nezbytných informací.

Část A

1. Chilský senátor, dřívější prezident této země, Augusto Pinochet se dnes před soudem ubránil obžalobě státního zástupce ze zločinů mučení, nucených zmizení a dalších kriminálních jednání. Soudci anglické Sněmovny lordů seznali, že Pinochet požívá tzv. osobní imunitu, a tedy nemůže být doživotně stíhán. Porušování lidských práv na příkaz Pinocheta nemá žádný vliv na otázku protiprávnosti (zločinnosti) jeho jednání. Navíc jestliže Pinochet jednal při nařízení mučení jako prezident, jedná se o akt státu, a tedy stát Chile, nikoli on sám nese mezinárodněprávní odpovědnost.
2. Mnozí komentátoři toto stanovisko Sněmovny lordů považují za nesprávné. Domnívají se, že Velká Británie má mezinárodně-právní povinnost vydat nebo potrestat osoby odpovědné za zločiny podle mezinárodního práva. Argumentují přitom tzv. principem pasivní personality, který je zásadou trestního práva sdílenou mezi státy. Vyjadřují však zároveň pochybnost, že prezident může být souzen za zločiny podle mezinárodního práva, které nespáchal osobně.
3. Komentátoři rovněž konstatují, že kdyby byl Pinochet postaven před Mezinárodní trestní soud v Haagu, argument imunitou hlavy státu by nebyl před tímto soudem relevantní. Pařížský statut, jako zakládací smlouva Mezinárodního trestního soudu, totiž odnímá možnost namítat imunitu jako překážku potrestání osoby v pozici hlavy státu. Jiní mezinárodní analytici však namítají, že potrestání Pinocheta Mezinárodním trestním soudem brání hlavně skutečnost, že tento soud nemůže trestat zločin mučení. Mluvčí

českého MZV na dotaz novinářů konstatoval, že kdyby byl Pinochet souzen na území ČR, nemohl by uniknout spravedlnosti, neboť ČR je vázána mj. Úmluvou proti mučení.

Část B

4. K dnešnímu dni vyřešil Tribunál pro potrestání zločinů bývalé Jugoslávie poslední případ. Činnost tribunálu započala v polovině 90. let 20. století, kdy byl tribunál zřízen mezinárodní smlouvou mezi Radou bezpečnosti OSN a zeměmi bývalé Jugoslávie. Jednalo se o první mezinárodní trestní tribunál od Norimberského tribunálu a Tribunálu pro dálný východ.
5. Základním principem fungování Tribunálu pro bývalou Jugoslávii je tzv. komplementarita, tj. tribunál může stíhat zločince až ve chvíli, kdy národní soudy nejsou ochotny či schopny tak učinit. Někteří mezinárodní analytici považují za nedostatek tohoto tribunálu, že nemůže stíhat národnostní čistky. Jako pozitivum však spatřují, že před tribunálem mohl stanout např. Anto Furundžija, ačkoli jej tribunál nemohl odsoudit za zločiny sexuální povahy, jako znásilnění, protože tento zločin není výslovně zmíněn ve Statutu tribunálu. Výkon trestů uložených tímto tribunálem probíhá zásadně v Bělehradu, kde tribunál také sídlí.

Vypracoval: Zdeněk Nový (toto tvrzení je pravdivé)